

MNU

ITS
enw^here

A NORDIC POWERHOUSE FOR SUSTAINABLE GROWTH IN TRANSPORT AND LOGISTICS
by MNU AS

Støttet av

SpareBank1
Stiftelsen
Østfold Akershus

VIKEN
FYLKESKOMMUNE

ØSTFOLD
FYLKESKOMMUNE

GRØNN ENERGI FOR TRANSPORT OG LOGISTIKK

- ITS enywhere
 - Kort om
 - Energistasjoner
 - Behov, utfordringer og muligheter i det grønne skiftet
- ColliCare Logistics
 - Kort om
 - Behov, utfordringer og muligheter i det grønne skiftet
- Spørsmål og kommentarer

Satsingsområde	Dette gjør vi	Målekriterier
Styrke eksisterende bedrifter og trekke nye virksomheter til regionen	- gjennomføre markedsføringsstiltak rettet mot markedet for næringsetableringer, basert på regionale fortrinn og planer - spille på utviklingsaktører med naturlige samarbeidspartnere, tilpasset hver enkelt etablering - bidra til å sikre høy arealutnyttelse og optimal prioritering av arealbruk - bidra til næringsaktive kommuner i Mosseregionen - bidra til å utvikle et helhetlig innovasjonssenter/-park i regionen	- antall nyetableringer og reallokeringer til regionen - statlige arbeidsplasser - markedsføringsstiltak - bidra til sikring av arealreserver og nødvendig infrastruktur - omdømme/respons - rådgivning, nettverk og klynger - initiativ overfor samarbeidsaktører mtp planlegging av innovasjonssenter/-park i regionen
Nærings-/industriutvikling	Vi tilrettelegger for: -at bedrifter tar økte markedsandeler i nye markeder -etter- og videreutdanning -at industrien utvikler nye bærekraftige innovative produkter og tjenester -markedsføring av regionen som næringsattraktiv -utvikling av næringer der vår region ihht analysegrunnlag for Smart Spesialiseringsstrategi har spesielle forutsetninger for å lykkes (relaterte næringer med høykompleksitet)	- antall regionale prosjekter finansiert og rådgitt gjennom GreenOffshoreTech-prosjektet - antall innovasjons- og samhandlingsprosjekter - offentlig finansiering av innovasjonsprosjekter - antall kurs og samlinger - antall veiledninger
Logistikk og transportnæringer	- bidra til økt samhandling mellom aktører og økt antall innovasjons-prosjekter med fokus på digitalisering og bærekraftig omstilling - bidra til etablering av avlastningsterminal for Alnabu i Vestby med jernbanetilknytning til Moss Havn -ta en nordisk/nasjonal posisjon innenfor bærekraftig logistikk og transport -kartlegge mulighet for forsterket satsing på utdanning innenfor bærekraftig logistikk og transport	-nye-/utvidede logistikkvirksomheter -igangsatte innovasjonsprosjekter -bidratt til å sikre/styrke infrastruktur i regionen -utvikle «kraftsenter bærekraftig logistikk og transport»
Etablering/tjeneste	-veiledning/rådgivning -møteplasser -opplæring/kurs -nettverksbygging -nye bedriftsetableringer -inkluderer fokus på integrering og mangfold -bidrar til at ØFN blir et verdifullt finansierings- og rådgivningsverktøy for oppstartsbedrifter i vekst	- antall nyetableringer - finansiering til gründere og oppstartsselskaper - antall kurs og samlinger - antall veiledninger - resultater/ansatte i ØFN-finansierte oppstartsbedrifter
Flyteknisk miljø på Rygge	- bidra til å utvikle Norges fremste flytekniske miljø - bidra for å øke eksisterende forsvars- og forsvarsindustrielle virksomhet -avdekkere og utnytter mulighetene ifm Forsvarets tilstedeværelse på Rygge	- etableri linje/utd -nye og virksom på Rygge -fulgt op innkjøp/-læst te - Forsvarets miljø Rygge» til regionalt nivå for styrket fokus

Osloregionen

Grønn næringstransport

33 % av utslipp i veitrafikken på Østlandet kommer fra tunge kjøretøy og 18 % fra varebiler (2022- tall). Skal Norge nå klimamål er omstilling til grønn næringstransport avgjørende.

Som planmyndigheter og samfunnsutviklere spiller kommuner og fylkeskommuner avgjørende roller i omleggingen til nullutslipp og biogass innen transportsektoren. Denne overgangen krever et bredt og helhetlig perspektiv som tar hensyn til flere aspekter, inkludert næringsutvikling, klima, natur og areal. Utbygging av energistasjoner for næringstransport innebærer arealplanlegging for utbygging av nett og infrastruktur, samtidig som det er potensiale for næringsutvikling og behov for dialog med næringslivet og veiledning fra representanter med kompetanse innen klima og miljø.

TVERRGÅENDE TEMAER

Aktører som har deltatt og deltar i samarbeid og aktiviteter i regi av ITS enywhere

AMEDIA DISTRIBUSJON, JAS GLOBAL, EUROSKO, BORG HAVN, BANE NOR, BASTØ FOSEN, FAUNA EIENDOM,
MARLO, GRØNT LANDTRANSPORT PROGRAM, HØGSKOLEN I ØSTFOLD, SAMS NORWAY, STRING,
SMART INNOVATION NORWAY

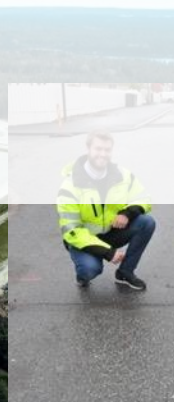

Ambition 2028

The region is characterized by the most innovative and sustainable* logistics industry in the EU.

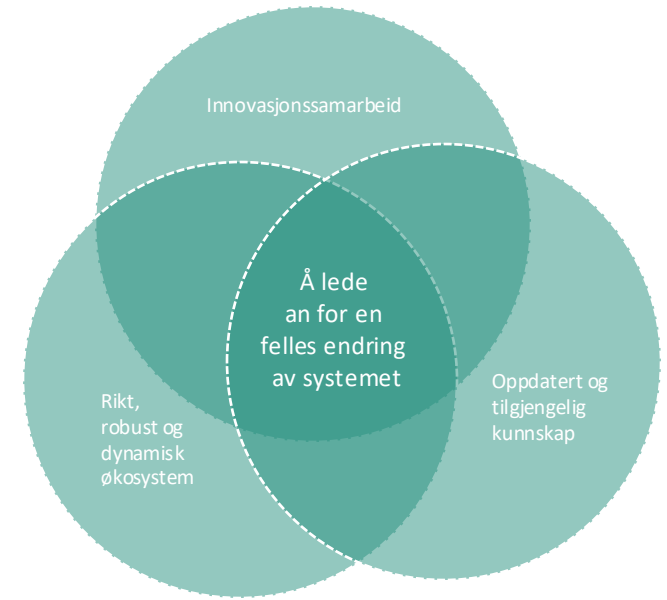
* Environmental, economic, and social sustainability with the 17 Sustainable Development Goals as guidelines.

ITS
en^ywhere

- Innovasjon og endring
 - Delingsøkonomi
 - Sirkulærøkonomi
 - Bærekraftige forretningsmodeller
 - Automatisering og digitalisering
 - Arealforvaltning
 - Energisystemet
 - Multimodalitet
 - Infrastruktur
 - Rammebetingelser
- Omdømme
 - Økt begeistring og stolthet
 - Økt kjennskap og kunnskap
 - Positiv nysgjerrighet
- Kompetanse og rekruttering
 - Utdanning og etterutdanning
 - Oppdatering
 - Tilgang på de rette ansatte
 - Studentprosjekter
 - Forskningsprosjekter

- 1 Innovasjon og endring
- 2 Infrastruktur og rammebetingelser
- 3 Omdømme
- 4 Kompetanse og rekruttering

SUCOLOS - Sustainable Connected Transport and Logistics System

The SUCOLOS: Sustainable Connected Transport and Logistics System is an ambitious initiative aiming to revolutionize the environmental impact of goods transport systems. Centered in the Nordic region, it aims to lead global advancements in sustainable mobility and transport by leveraging 'smart connectivity'—digitally by facilitating sharing of operational data within logistics systems where it can enhance sustainability, efficiency and economic growth.

The project addresses inefficiencies in transport, particularly focusing on suboptimal filling rates of trucks, containers, ships, and trains. By enhancing directional balance and fleet utilization, it aims to minimize empty runs, reduce emissions, and alleviate congestion within transport networks. Furthermore, it targets inefficiencies in modal shifts, aiming to improve coordination and information exchange among logistics companies to streamline goods distribution.

Short-term objectives involve optimizing fleet utilization and operational efficiency through advanced data analytics and enhanced collaboration among logistics actors. Long-term goals include significantly reducing the carbon footprint of the logistics sector, fostering economic growth and competitiveness, and promoting societal benefits such as reduced congestion and pollution.

2,5 years project (2024 – 2026)

Funded by Nordic Innovation with 4 mill NOK
(8 mill NOK in total project budget)

Problem 1: "Insufficient directional balance and fleet utilization"

This refers to the balance of freight or goods movement between two points, aiming for an equal flow in both directions. The common knowledge suggests that there are a lot of empty trucks driving around, leading to huge inefficiencies, increased CO2 emissions and traffic jams.

Problem 2: Inefficiency in the multi modality system shift due to lack of information

When switching from one modality to another, a lot of time can be lost. Today, most transport companies don't receive information from shipping, airline or train companies until the cargo is ready for pick-up at the designated terminal. This makes it difficult to plan the modality shift.

Osloregionen

Østlandssamarbeidet

Grønne energistasjoner for å nå klimamål

Østlandet står for 55 % av utslippene fra tungtransport i Norge. Innen 2030 skal Norges transportutslipp være halvert, og for å få tungtransport over på mer miljøvennlig drivstoff som hydrogen, biogass og el, må flere grønne energistasjoner etableres.

Kommuner og fylkeskommuner har viktige roller i omlegging til grønn næringstransport. Derfor har Osloregionen og Østlandssamarbeidet satt i gang et treårig samarbeidsprosjekt for raskere etablering av energistasjoner på Østlandet. Innsats for å redusere utslipp fra tungtransporten vil ha stor betydning for å nå nasjonale klimamål. Prosjektet skal adressere to hovedbarrierer; lang saksbehandlingstid og manglende arealer til infrastruktur.

Veileder for etablering av energistasjoner

Stoppmønstreanalyse

Foto: Enova

92 tunge nullutslippskjøretøy får nå støtte

Et betydelig antall tildelinger gis på syvende søknadsrunde til programmet «Tunge nullutslippskjøretøy». Et viktig bidrag til omstilling av tungtransporten.

Enova støtter hele 92 batterielektriske kjøretøy, fordelt på nesten alle kjøretøykategorier (som lastebil m/lukket godsrom, trekkbil, lastebil m/plan, osv.). Total har Enova så langt innvilget støtte til 607 tunge nullutslippskjøretøy på dette støtteprogrammet.

Tildelinger hittil i år på støtteprogrammet

Runde 1, søknadsfrist 15.april: 108 kjøretøy

Runde 2, søknadsfrist 16.mai: 97 kjøretøy

Runde 3, søknadsfrist 14.juni: 96 kjøretøy

Runde 4, søknadsfrist 15.august: 109 kjøretøy

Runde 5, søknadsfrist 16.september: 53 kjøretøy

Runde 6, søknadsfrist 15.oktober: 52 kjøretøy

Runde 7, søknadsfrist 15.november: 92 kjøretøy

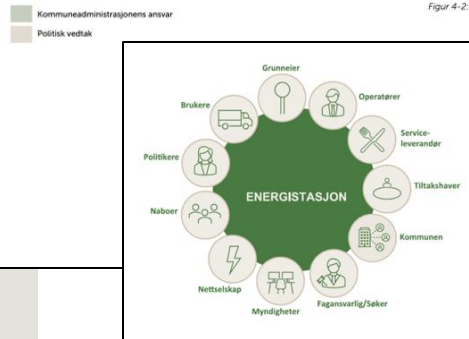
12,3 prosent av alle nye lastebiler var elektriske i 2023, en dobling fra 2022. (OFV)

Kommunen som planmyndighet har det overordnede ansvaret for arealbruken i kommunen. Kommunene kan selv bruke plan- og bygningsloven aktivt for å legge til rette for etablering av energistasjoner.

Figur 4-2: Kommuneplanprosessen, med informasjon om hvilke aktører som skal involveres

Tiltak for å få en raskest mulig prosess:

- ☒ Omtale energistasjoner i kommunal planstrategi
- ☒ Synliggjøre målsetting om etablering av energistasjoner i kommuneplanens samfunnsdel
- ☒ Utarbeide kommunedelplaner, temaplaner eller strategier om mobilitet og transport
- ☒ Sette av arealer i kommuneplanens arealdel
- ☒ Sikre muligheten for etablering av energistasjoner i kommuneplanens bestemmelser
- ☒ Prioritert saksbehandling av plan- og byggesaker som gjelder energistasjoner (fast track)
- ☒ Tidlig kontakt med brann- og redningsvesenet

Plan for ladestasjoner for tunge kjøretøy langs riksvei

Runde	Sekundstift	Antall teknoder stellet	Antall ladepunkt stellet	Rangingskore Gjene** K/KW
1	31.01.2023	51	177	2500
2	02.05.2023	39	154	2200
3	04.09.2023	25	116	2100
4	05.12.2023	14	58	2100
5	15.01.2024	32	116	2100
6	15.04.2024	53	134	2300
7	15.08.2024	59	363	2400
8	15.10.2024	138	497	2400
Sum		413	1815	

*) Grensen for støtte blir satt for hver runde, basert på søknadene som kommer inn.
Grensen er en øvre grense - dvs lavere sannsynlighet for å få støtte.

Alle projekter invilløst støtte fra enovas støtteprogram, Bedriftsløsting for Tunge Kjøretøy, per 31/10 - 2024

KART: Oversikt over prosjekter som har fått støtte for ladepunkter til bedriftslading i Norge.
Illustrasjon/kart: Enova.

Osloregionen IPR

Veileder for etablering av energistasjoner for tungtransport

WORKSHOP 1 - ENERGISTASJONER 21. Mai - Vestby

Grønne energistasjoner for å nå klimamål

Østlandet står for 55 % av utslippene fra tungtransport i Norge. Innen 2030 skal Norges transportutslipp være halvert, og for å få tungtransport over på mer miljøvennlig drivstoff som hydrogen, biogass og el, må flere [grønne energistasjoner](#) etableres.

Kommuner og fylkeskommuner har viktige roller i omlegging til grønn næringstransport. Derfor har Osloregionen og Østlandssamarbeidet satt i gang et treårig [samarbeidsprosjekt](#) for raskere etablering av energistasjoner på Østlandet. Innsats for å redusere utslipp fra tungtransporten vil ha stor betydning for å nå nasjonale klimamål. Prosjektet skal adressere to hovedbarrierer; lang [saksbehandlingstid](#) og manglende [arealer](#) til infrastruktur.

- Velkommen, Ordfører Tom Anders Ludvigsen og Osloregionen
- Det store bildet, Ingvild Kilen Rørholt, Zero
- Næringens utfordringer og muligheter, Ole Andreas Hagen, NHO
- Næringens utfordringer og muligheter, J. Kristian Bjerke, Norsk Lastebileier-Forbund
- Hvordan ser ASKO på behovet fremover? v/John Strand, ASKO
- Hvordan ser POSTEN på behovet fremover? v/Oddvar Hole Horneberg, Posten
- Hvordan kan vi få nok ren energi fremover? v/ Anders Martin Moe, MHTech
- Hvordan ser Drivkraft på rollen til energistasjonene? v/ Arnhild Wartiainen, Drivkraft
- Hvordan realiserer vi løsningene– hvilken rolle kan det lokale energiselskapet ha?
v/ Marianne Riddervold Karhs, Østfold Energi
- Havnen som energistasjon – v/Øystein Høstelend Sundby, Moss Havn
- Presentasjon av veilederen for etablering av energistasjoner – v/Tor Mjøs, Norconsult
- Hva er viktig for transportørene – v/Morten Nore, Moss Transportforum,
- Energistasjonen som kraftsentrum – v/Morten Von Krogh, Norske Energistasjoner AS
- Workshop – fremtidige energistasjoner fra grensen til hovedstaden
- Oppsummering og panelsamtale med ordførerne i Mossregionen / politiske representanter fra fylkeskommunene

Osloregionen

Østlandssamarbeidet

ITS
en^ywhere

WORKSHOP 2 - ENERGISTASJONER 30. Oktober - Moss

UTDRAG FRA NÆRINGSAKTØRENES INNSPILL:

- **LOKASJONER** i nærheten av hovedfartsårene passende med kjøre/hviletidsbestemmelser. Tettere rundt de største byene.
- **TILGJENGELIG ENERGI** – på rett sted til rett tid og pris, det bør stimuleres til mer deling av tilgjengelig kapasitet.
- **SMART LADESTYRING gjør kapasitetsmangelen på strøm mindre kritisk enn først antatt**
- LADEHASTIGHET som kan utnyttes i en sjåførpause – standardisering av MCS lading med **350 – 1000kW**
- TILGJENGELIGHET når lastebilene kommer til ladestasjon – **bookingløsning** integrert med lastebilens navigasjonsløsninger
- FRITAK for kjøre/hviletidsbestemmelser for å flytte bil til/fra lader
- PRISEN må være forutsigbar og konkurransedyktig

Med dagens rekkevidder og ladehastigheter, er vi avhengige av en kombinasjon av depotlading og energistasjoner for å lykkes. Komplexiteten ved å endre til elektrisk drift er underkommunisert for langtansport – mindre faste ruter. - ASKO

PARADOKSER

TRENDER

Norsk
transportnæring er
dominert
av små og
mellomstore
bedrifter

FLOKER

VÅRE MEDLEMMER GJENSPEILER DETTE:

- 76% av NLFs medlemmer har 10 eller færre biler i daglig drift
- 60% av NLFs medlemmer har 5 eller færre biler i daglig drift
- 37% er selvstendig næringsdrivende enbilseiere

Moss Avis

NYHETER MOSS SAMFERDSEL RIKSVEI 19 MOSS HAVN

Til sommeren skal selvkjørende lastebiler testes i Moss

UTVIKLINGSTREKK

DILEMMAER

<https://www.stange.no/aktuelt/inlandsporten-blir-trolig-norges-forste-komplette-energistasjon>

Innspill til veien videre:

- ØKT samhandling på tvers av alle aktører i økosystemet for best mulig samspill for helhetlig ressursplanlegging og fordeling – **nå**, MIPR er viktig for helhetlige samarbeid!
- **Planprosesser, planer og reguleringer som stimulerer til samhandling og samarbeid om begrensede ressurser som energi, arealer og vei**
- Tilrettelegging av arealer med nødvendig vei-infrastruktur
- Kombinasjon av energibærere vil være nødvendig
- Fleksibelt og forutsigbart - for alle parter
- Ressurseffektivisering og optimalisering i alle ledd

Vi må skynde oss
langsomt!

Koordinering og
kompetansedeling mellom
aktører er nødvendig – så
målet ikke faller mellom
stolene!

Gårsdagens metoder
gir gårsdagens
løsninger på
morgendagens behov!

Nordisk Kraftsenter - innovasjonsamarbeid for grønn omstilling

1 SENOASIS –

sustainable energy oasis

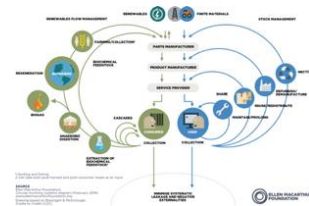
Utvikle et helhetlig innovativt konsept for smart energidistribusjon til nytte- og tungtransporten – «fremtidens energioase». Et konsept som utforsker hvordan ulike energikilder, ulike ladestrategier og ulike forretningsmodeller kan kombineres. Kombinasjon av depotlading (på hjemmebasen), underveislading (langs veien) og mulighetslading (når du allikevel står stille) - for å sikre nok energi på riktig sted til riktig tid. **Et konsept som inkluderer sjåførenes utvidede behov for hvile, avkobling og servicetilbud. Et konsept som tar utgangspunkt i grå arealer fremfor å bygge ned natur, og integrasjon med øvrig infrastruktur og samfunnsfunksjoner.** Vi må utfordre dagens "bensinstasjon-modell" og utforske hvordan fremtidens energiproduksjon og distribusjon kan løses. Slik at resultatene på sikt blir fundamentet for en bærekraftig fremtid, og ikke bare en oversettelse av dagens system – designet for gårdsdagens løsninger.

2 SULFiRE –

sustainable logistic flow in a circular & regenerative economy

Etabler en felles innovasjonsgryte med aktørene på ØRA i Fredrikstad, for utvikling, testing og implementering av logistikk- og transportløsninger (produkter og tjenester) som støtter den industrielle symbiosen og utviklingen av sirkulære industriprosesser som utvikles der.

Inspirasjon:

ITS
en^yw^here

A NORDIC POWERHOUSE FOR SUSTAINABLE GROWTH IN TRANSPORT AND LOGISTICS
by MNU AS